

Warszawa, 18 grudnia 2018 r.

Poziom i struktura minimum socjalnego we wrześniu 2018 r.

Trzeci kwartał 2018 r. w polskiej gospodarce cechował się słabszym tempem rozwoju gospodarczego niż było to w pierwszym półroczu. Na rynku pracy stopa bezrobocia nieco spadła (we wrześniu wyniosła 5,7%). Malą, w porównaniu do poprzedniego kwartału, dynamikę wzrostu przeciętnego zatrudnienia w sektorze przedsiębiorstw (por. GUS 2018, 5-6). W badanym okresie - poza żywnością, której ceny, podlegały sezonowym wahaniom - zmiany cen konsumpcyjnych nie były znaczące.

Przedstawiamy poniżej szacunki minimum socjalnego w warunkach ekonomicznych panujących **we wrześniu 2018 r.** Przeliczenia wykonano korzystając z notowań cen dóbr i usług konsumpcyjnych, udostępnionych przez Główny Urząd Statystyczny.

Tabela 1. Minimum socjalne: dane za wrzesień 2018 r., w zł

Wyszczególnienie	Gospodarstwa pracownicze						Gospodarstwa emeryckie	
	1-osobowe	2-osobowe	3-osobowe	3-osobowe	4-osobowe	5-osobowe	1-osobowe	2-osobowe
	M+K/2	M+K	M+K +DM	M+K +DS	M+K +DM+DS	M+K +DM+2xDS	M+K/2	M+K
Żywność	270,64	541,27	761,47	819,57	1 039,76	1 318,05	256,48	512,96
Mieszkanie:	419,41	604,87	818,64	818,64	1 036,02	1 252,51	419,41	604,87
- użytkowanie i energia	353,95	524,53	726,65	726,65	920,46	1 112,61	353,95	524,53
- wyposażenie	65,46	80,34	92,00	92,00	115,56	139,90	65,46	80,34
Edukacja	17,44	34,88	91,97	159,20	216,29	358,04	0,00	0,00
Kultura i rekreacja	150,16	183,08	233,47	243,33	293,71	353,96	128,74	172,54
Odzież i obuwie	55,32	110,63	160,64	161,06	211,07	261,51	42,54	85,07
Ochrona zdrowia	42,60	80,95	109,25	110,58	138,89	168,52	83,54	162,82
Higiena osobista	36,24	70,49	84,05	102,52	116,62	148,77	28,51	55,03
Transport i łączność	88,55	157,54	463,99	476,10	476,10	488,21	107,06	181,76
Pozostałe wydatki	86,43	124,86	163,41	173,46	176,42	173,98	85,30	124,25
Razem	1 166,78	1 908,57	2 886,90	3 064,46	3 704,89	4 523,56	1 151,57	1 899,31
- na 1 osobę	1 166,78	954,29	962,30	1 021,49	926,22	904,71	1 151,57	949,65

Źródło: Obliczenia IPiSS na podstawie danych GUS.

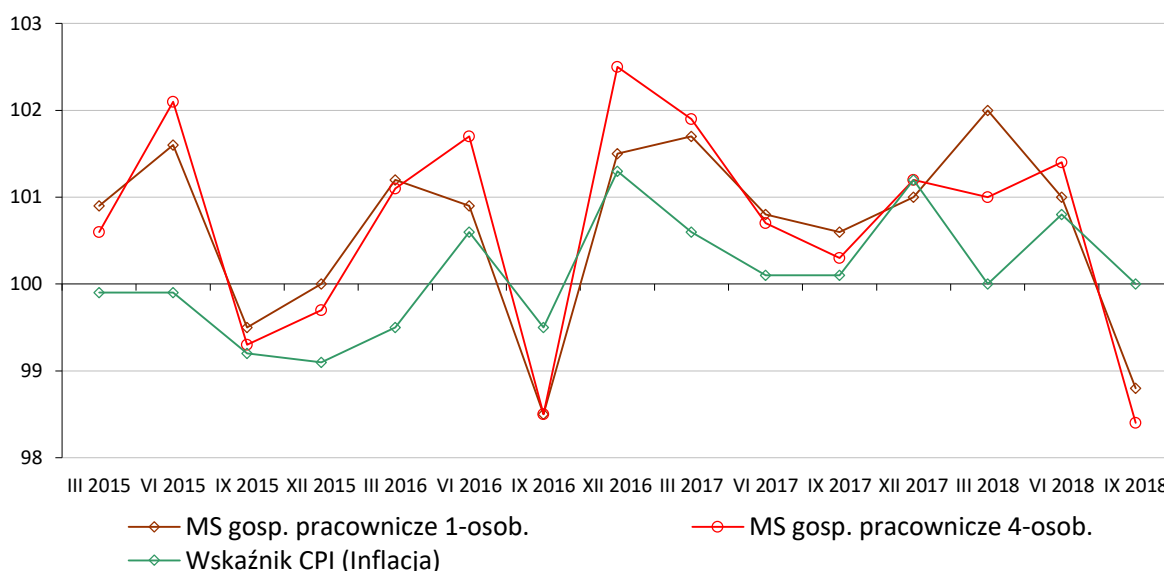
Uwaga: Symbole użyte w tablicy oznaczają odpowiednio: M – mężczyzna w wieku 25–60 lat, K – kobieta w wieku 25–60 lat, M+K/2 – wydatki na poziomie średniej arytmetycznej dla gospodarstwa mężczyzny i kobiety, DM – dziecko młodsze w wieku 4–6 lat, DS – dziecko starsze w wieku 13–15 lat. W przypadku gospodarstw emeryckich symbole M i K oznaczają odpowiednio mężczyznę i kobietę w wieku powyżej 60 lat.

Wartość minimum socjalnego dla osoby samotnie gospodarującej w wieku do 60 lat wyniosła 1 167 zł. Dla gospodarstwa dwojga emerytów minimum wyniosło 950 zł na osobę. W gospodarstwach z dziećmi najwyższą wartość minimum socjalnego na osobę odnotowano

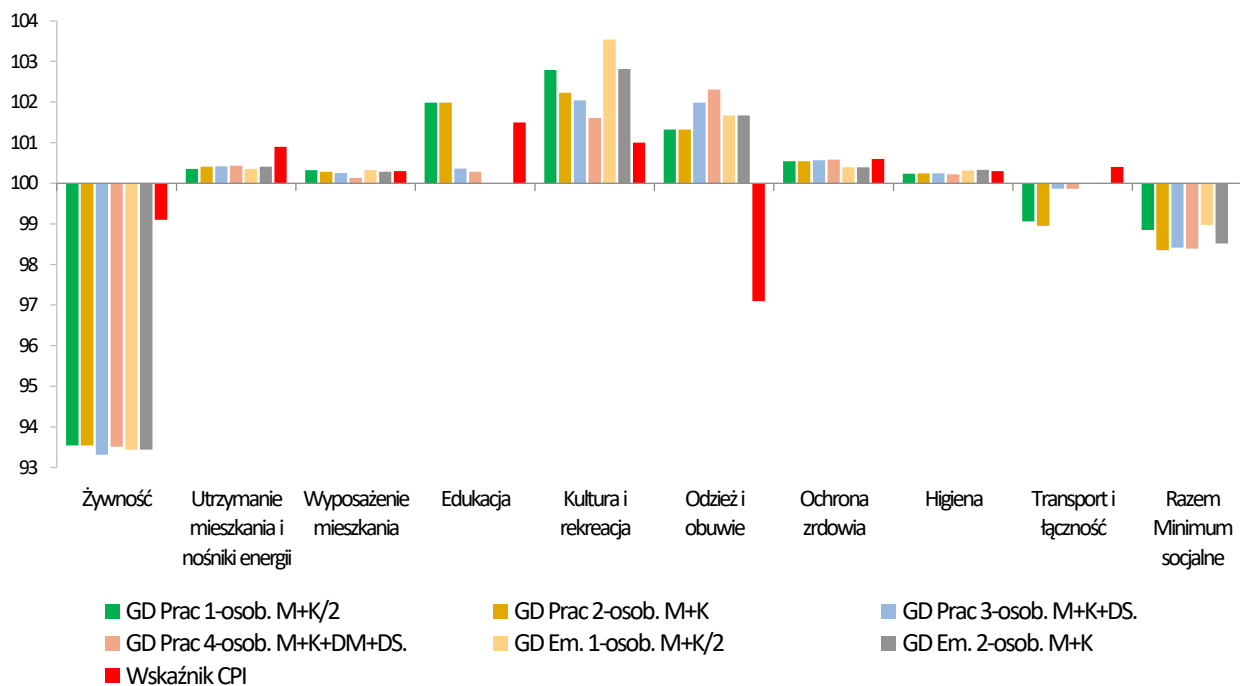
w gospodarstwie z jednym dzieckiem starszym (1 021 zł na osobę), a najniższą w rodzinie z trójką dzieci (905 zł).

Poziom cen dóbr konsumpcyjnych ogółem we wrześniu, w porównaniu do badania z czerwca br. pozostał (podobnie jak w marcu) niezmienny (Wykres 1). Wartości minimum socjalnego w badanym okresie jednak obniżyły się – w rodzinie z dwojgiem dzieci o 1,6%, a w gospodarstwie 1-osobowym o 1,2%.

Wykres 1. Dynamika minimum socjalnego w latach 2015 - 2018

Wykres 2. Dynamika minimum socjalnego w okresie VI - IX 2018 r. na tle inflacji

Źródło: Opracowanie własne.

Na obniżenie się wartości minimum socjalnego zaważyły w dużej mierze sezonowe spadki cen żywności (Wykres 2). O ile według wskaźnika CPI, ceny w miesiącach lipiec - wrzesień spadły niespełna o 1%, to wartości koszyka żywności minimum spadły o ponad 6% (w gospodarstwie z dzieckiem starszym o 6,7%, w gospodarstwach osób starszych -6,6%). Tak duża obniżka wynikała z sezonowych wahań cen warzyw i owoców: ich wycena dla minimum socjalnego spadła o ponad 16%, w tym np. dla jabłek o 32% a dla ziemniaków o 20%.

Szacunki koszykowe wzrosły najwięcej dla potrzeb w zakresie rekreacji i kultury (+3,5% w gospodarstwie samotnej osoby starszej, +1,6% w rodzinie z trójką dzieci), przy wskaźniki CPI dla tej grupy 1%. Dla odzieży i obuwia ujętych w koszyku odnotowano wyższe ceny towarów w sezonie powakacyjnym. Choć indeks cen konsumpcyjnych dla towarów z tej grupy wskazuje na spadki (-2,9%), wartości koszyków wzrosły od 1,3% w gospodarstwach pracowniczych bez dzieci do 2,5% w rodzinie z trójką dzieci.

Struktura koszyków przedstawiona jest w Tabeli 2.

Tabela 2. Struktura minimum socjalnego (wrzesień 2018 r., w %)

Wyszczególnienie	Gospodarstwa pracownicze						Gospodarstwa emeryckie	
	1-osobowe	2-osobowe	3-osobowe	3-osobowe	4-osobowe	5-osobowe	1-osobowe	2-osobowe
	M+K/2	M+K	M+K +DM	M+K +DS	M+K +DM+DS	M+K +DM+2xDS	M+K/2	M+K
Żywność	23,2	28,4	26,4	26,7	28,1	29,1	22,3	27,0
Mieszkanie:	35,9	31,7	28,4	26,7	28,0	27,7	36,4	31,8
- użytkowanie i energia	30,3	27,5	25,2	23,7	24,8	24,6	30,7	27,6
- wyposażenie	5,6	4,2	3,2	3,0	3,1	3,1	5,7	4,2
Edukacja	1,5	1,8	3,2	5,2	5,8	7,9	0,0	0,0
Kultura i rekreacja	12,9	9,6	8,1	7,9	7,9	7,8	11,2	9,1
Odzież i obuwie	4,7	5,8	5,6	5,3	5,7	5,8	3,7	4,5
Ochrona zdrowia	3,7	4,2	3,8	3,6	3,7	3,7	7,3	8,6
Higiena osobista	3,1	3,7	2,9	3,3	3,1	3,3	2,5	2,9
Transport i łączność	7,6	8,3	16,1	15,5	12,9	10,8	9,3	9,6
Pozostałe wydatki	7,4	6,5	5,7	5,7	4,8	3,8	7,4	6,5
Razem	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Źródło: Obliczenia IPiSS na podstawie danych GUS.

Opracował: dr Piotr Kurowski

Literatura:

Deniszczuk L., Kurowski P., Styrc M. (2007), *Progi minimalnej konsumpcji gospodarstw domowych wyznaczone metodą potrzeb podstawowych. Rodzaje, oszacowania i zastosowania polityce społecznej*, IPiSS, Warszawa.

Deniszczuk L., Sajkiewicz B. (1997), *Kategoria minimum socjalnego*, w: Golinowska (1997).

Golinowska S. (1997), *Polska bieda II. Kryteria – Ocena – Przeciwdziałanie*, IPiSS, Warszawa.

GUS (2018): *Informacja o sytuacji społeczno-gospodarczej kraju. I – III kwartał 2018 r.*, GUS, Warszawa.

Sady Ogrody (2018), *Sytuacja na rynku owoców - raport IERiGŻ*,

www.sadyogrody.pl/owoce/101/sytuacja_na_rynku_owocow_raport_ierigz.15793, dostęp 27 11 2018 r.